

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	71-26/304946
Otsuse kuupäev	06.05.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	AS-i GoBus vaidlustus Mittetulundusühingu Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus riigihankes „Avaliku bussiliiniveo korraldamine Harju maakonna Jõelähtme valla bussiliinidel“ (viitenumber 304946) AS-i GoBus pakkumuse tagasilükkamise otsusele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, AS GoBus, esindajad vandeadvokaat Erki Fels ja advokaat Gregor Saluveer Hankija, Mittetulundusühing Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus, esindaja vandeadvokaat Kristina Laarmaa
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 5 ja RHS § 198 lg 1 alusel

- 1. Rahuldada AS-i GoBus vaidlustus ja tunnistada kehtetuks Mittetulundusühingu Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus otsus AS-i GoBus pakkumuse tagasilükkamise kohta.**
- 2. Mõista Mittetulundusühingult Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus AS-i GoBus kasuks välja lepinguliste esindajate kulud 1600 eurot käibemaksuta ja riigilõiv 2560 eurot.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 15.01.2026 avaldas Mittetulundusühing Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus (edaspidi ka

Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) avatud hankemenetlusega läbiviidava riigihanke „Avaliku bussiliiniveo korraldamine Harju maakonna Jõelähtme valla bussiliinidel“ (viitenumber 304946) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD), sh RHAD üldosa JÕELÄHTME siseliinid26012026 UUS (edaspidi HD).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitasid pakkumused AS GoBus ja AS HANSABUSS.

2. Hankija lükkas 30.03.2026 otsusega AS-i GoBus pakkumuse tagasi. Otsuse põhjendused on esitatud hankekomisjoni 30.03.2026 ettepanekutes (edaspidi Ettepanek).

3. 09.04.2026 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) AS-i GoBus (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsusele lükata tagasi AS-i GoBus pakkumus.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 13.04.2026 kirjaga nr 12.2-10/71 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 16.04.2026 ja neile vastamiseks 21.04.2026. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Vaidlustaja ja menetluskulude taotluse Hankija ning Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **AS GoBus**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Hankija on tunnistanud Vaidlustaja pakkumuse mittevastavaks vastavustingimusele „Busside loetelu“, mis on sõnastatud järgmiselt:

Pakkuja kasutab ATL täitmiseks busse, mis on täies ulatuses kooskõlas RHAD ja õigusaktide tingimustega. (RHAD p 6.1.1)

Pakkuja esitab vastavalt RHAD määratlusele busside kohta andmed RHAD vormil 9, samuti esitab pakkuja pakkumuses dokumendid, mis kinnitavad, et kõikidele RHAD nõuetele vastavad bussid on pakkuja omandis või muul õiguslikul alusel kasutuses hiljemalt 20 kalendripäeva enne ATL alusel planeeritud teenuse osutamise eelduslikku algusaega, s.t. hiljemalt 10.08.2026. (RHAD p 6.1.1.1)

Vormil 9 nimetatud iga bussi kütusekulu kohta (l/100 km) kas sõiduki tootja/maaletooja sõiduki tüübi sertifikaadi koopia või peavad konkreetse sõiduki kütusekulu andmed (l/100km) olema kajastatud Transpordiameti e-teenuse kaudu avaldatud sõiduki taustakontrolli andmetes. (RHAD p 6.1.1.2)

Minimaalselt kohustuslik busside arv (sh reservbusside arv) on sätestatud RHAD lisas 1. Ka reservbussid peavad vastama kõikidele RHAD nõuetele. (RHAD p 6.1.1.3) (edaspidi Tingimus).

Hankija väitel tuleneb Tingimusest, et pakkumuses tuli nimetada bussid, millega pakkuja on planeerinud Riigihankes sõlmitavat avaliku teenindamise lepingut (edaspidi ATL) täita.

5.2. Mittevastavaks tunnistamise otsus põhineb asjaolul, et Vaidlustaja Riigihankes esitatud bussidest enamik kattub teises riigihankes esitatud pakkumuses loetletud bussidega:

Hankija, kontrollides AS GoBus pakkumust käesolevas riigihankes, avastas, et pakkuja pakkumuses nimetatud bussidest valdav enamus kattub teises riigihankes nr 305460 (Harku valla liinid) sama pakkuja poolt pakkumuses loetletud bussidega. Riigihankes nr 305460 toimub liinide teenindamine 1.09.2026–31.08.2031. Käesolevas riigihankes on sõlmitava ATL teenindamise periood 1.09.2026–31.08.2030. Seega käesoleva riigihanke ja riigihanke nr 305460 alusel sõlmitava ATL teenindamise perioodid suures ulatuses kattuvad ning algavad

samaaegselt.

5.3. Hankija esitas Vaidlustajale RHR-i kaudu küsimuse, märkide mh:

[---]arvestades mõlemas riigihankes kehtestatud sõiduplaane ei ole samade bussidega mõlema ATL teenindamine objektiivselt võimalik. Juhin tähelepanu, et riigihanke vastavustingimuse kohaselt esitatakse pakkumuses andmed mitte lihtsalt busside kohta, mis tehnilise kirjelduse nõuetele vastavad, vaid pakkuja peab ka tõendama, et pakkumuses nimetatud bussidega on võimalik ATL-t teenindada. Palun selgitage, kas olete planeerinud riigihankes 305460 või 304946 esitatud pakkumuse tagasi võtta? Kui mitte, siis palun selgitage, kuidas on planeeritud täpselt samade bussidega teenindada mõlemas riigihankes sõlmitavat ATL-t.

Vaidlustaja vastas:

Võttes arvesse, et

- RHAD Lisa 1 lisa 4 punkti 1.1. esimese lause ja RHAD Lisa 1 punkti 6 kohaselt on pakkumuses toodud üksnes teenindamiseks kavandatud minimaalne kohustuslik busside arv st vedajal on võimalik RHAD sätestatud tingimustel vajadusel kasutada minimaalselt sätestatud arvust rohkem busse;

- vastavalt RHAD Lisa 2 ATL punkti 3.2. teisele lausele on vedajal võimalik ATL täitmisel kasutatavaid busse vahetada või muuta Tellija sellekohasel eelneval kirjalikul nõusolekul ja eeldusel, et ATL täitmiseks kasutatavad bussid vastavad igal ajahetkel RHAD tingimustele; selgitame, et analüüsisime täiendavalt pakkumuses toodud busside riskasutuse võimalusi ja kui selle käigus peaks siiski selguma, et pakkumuses esitatud busside riskasutus pole sellises mahus põhjendatud, siis plaanime Jõelähtme liinide teenindamiseks kasutatavat bussiparki laiendada ja täiendada kooskõlas RHAD tingimustega tellija eelnevalt kirjalikul nõusolekul samaväärsete või paremate bussidega esitades tellijale tähtaegselt ülevaatamiseks esialgselt kavandatud minimaalsest arvust rohkem kõikidele RHAD tingimustele vastavaid busse.

Hankija on teinud sellest järgmise eksliku järelduse:

Pakkuja on oma vastuses möönnud, et pole pakkumust koostades arvestanud sellega, et käesolevas riigihankes ja riigihankes nr 305460 ei ole objektiivselt võimalik pakkumuses nimetatud samade bussidega teenindada nõuetekohaselt mõlemas riigihankes kehtestatud sõiduplaani. Pakkuja poolt umbmääraselt viidatud „busside riskasutus“ busside 046SYT, 066SYT, 230NJH, 590SVR, 654NLN ja 697NLN osas ei ole hankija hinnangul objektiivselt võimalik nii, et samaaegselt oleks võimalik täita sõiduplaani mõlemas riigihankes.

5.4. Vaidlustaja pakkumus on RHAD-ile vastav

5.4.1. Vastavustingimused on RHAD-i sätted, mis sisaldavad nõudeid pakkumuse sisule. Pakkumuse vastavuse kontroll saab hõlmata üksnes nõudeid, mille täitmine oli nõutav pakkumuse esitamise hetke seisuga. Tingimuse kohaselt pidi pakkuja esitama busside kohta andmed RHAD-i vormil 9, samuti dokumendid, mis kinnitavad, et kõikidele RHAD-i nõuetele vastavad bussid on pakkuja omandis või muul õiguslikul alusel kasutuses hiljemalt 20 kalendripäeva enne ATL-i alusel planeeritud teenuse osutamise eelduslikku algusaega, st hiljemalt 10.08.2026.

Hankija ei tee otsuses etteheidet, et busside kohta pole andmed esitatud või pole pakkumuses esitatud dokumente, mis kinnitaksid, et bussid on olemas õigeaegselt. Hankija on tuletanud täiesti uue nõude, kui väidab, et pakkumuses ei tohi esitada busse, mida on loetletud ka mõnes teises riigihankes. Niisugune käsitus on vale.

5.4.2. Pakkumuse mittevastavus ühes riigihankes ei saa tuleneda muu riigihanke nõuetest või muus riigihankes esitatud pakkumusest. Pakkumuse saab mittevastavana tagasi lükata vaid siis, kui asjaomane tagasilükkamise alus tuleb selgesõnaliselt hankedokumentidest.

5.4.3. Otsus on õigusvastane ka põhjusel, et pakkujal ei võimalik pakkumust esitades teada, kas

3 (10)

ta osutub mõnes muus riigihankes edukaks. Juhul, kui Vaidlustaja ei peaks osutuma edukaks teises riigihankes (viitenumber 305460), langeb ära ka etteheide, millel põhineb Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamine Riigihankes. Sellest jäeldub, et pakkumuse mittevastavaks tunnistamine Riigihankes ei põhine vaidlusaluse Riigihanke RHAD-il.

5.4.4. Riigihankes ei ole kehtestatud nõuet, et pakkumuses esitatud busse ei tohi esitada või ei tohi olla esitatud ühegi teise riigihanke pakkumuses.

5.5. Küsimus sellest, kuidas Vaidlustaja kavatseb lepingut täita nii, et järgitakse mõlemas ATL-is kehtestatud sõiduplaani – juhul, kui Vaidlustaja tõesti osutub edukaks mõlemas riigihankes – seondub lepingu täitmisega. Hankelepingu täitmise perioodi suunatud tingimused ei pea olema täidetud pakkumuse esitamise hetke seisuga.

5.6. 16.04.2026 esitas Vaidlustaja täiendava seisukoha

5.6.1. Hankija hinnangul ei saanud Vaidlustaja esitada kahe riigihanke pakkumuses osaliselt kattuvaid busse. Hankija ei ole selgelt märkinud, millisele osale Tingimusest Vaidlustaja pakkumus ei vasta. Vaidlustaja kasutab ATL-i täitmiseks busse, mis on täies ulatuses kooskõlas RHAD-i ja õigusaktide tingimustega. Vaidlustaja on esitanud dokumendid, mis kinnitavad, et kõikidele RHAD-i nõuetele vastavad bussid on pakkuja omandis õigeaegselt.

5.6.2. Hankija mõtleb Riigihankesse tingimusi juurde. RHAD-is ei ole tingimust, mis keelaks mitmes riigihankes esitada pakkumuses samu busse.

5.6.3. Kui aktsepteerida Hankija tõlgendust, tähendaks see kõikides riigihangetes kõikidele hankijatele uut kohustust, mille kohaselt peaksid hankijad hakkama kontrollima, ega pakkuja pole esitanud pakkumust mingis muus riigihankes kattuvatele isikutele või vahenditele tuginedes.

5.6.4. Vaidlustaja pakkumus poleks mittevastav isegi siis, kui Vaidlustaja oleks vormil loetlenud bussid, mida ta juba praegu või sõlmitava ATL-i perioodil kasutab mingi muu ATL-i täitmiseks. Vaidlustaja on täitnud vastavustingimuse ja esitanud pakkumuses busside registreerimistunnistused, mis kinnitavad, et ta on juba kõikide vormil loetletud ja RHAD nõuetele vastavate busside vastutav kasutaja (vt registreerimistunnistuste p C.1.1). Kuidas Vaidlustaja tagaks kõnealuse ATL-i täitmise, on lepingu täitmise küsimus.

5.6.5. Ebaõige on Hankija väide, justkui oleks Vaidlustaja teabevahetuses kinnitanud, et on kavandanud kasutada sõlmitava ATL-i täitmiseks mingeid muid busse, mille kohta mistahes andmeid pakkumuses esitatud pole. Samuti ei ole Vaidlustaja kinnitanud, et pakkumuses esitatud bussidega pole võimalik ATL-i täita. Vaidlustaja on kavandanud kasutada ATL-i täitmisel neid busse, mille on esitanud oma pakkumuses, ja nendega on võimalik ATL-i täita.

6. Hankija, **Mittetulundusühing Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Hankija viib Riigihankega paralleelselt läbi riigihanget nr 305460 avaliku liiniveo teostamiseks Harku valla bussiliinidel samuti algusega 01.09.2026 (edaspidi Harku hange). Vaidlustatud Riigihankes ja Harku hankes on Hankija esitanud samasisulise vastavustingimuse, mille kohaselt tuli mõlemas riigihankes esitada juba pakkumuses andmed vastava riigihanke tulemusena sõlmitava ATL-i täitmiseks reaalselt kasutatavate busside kohta, esitades nii busside tehnilistele parameetritele vastavust kinnitavad tõendid kui ka tõendid selle kohta, et ATL-i täitmiseks kavandatud bussid on kas pakkuja omandis või muul õiguslikul alusel kasutuses hiljemalt riigihanketingimustes sätestatud tähtjaks. Nii vaidlusaluses Riigihankes kui Harku

hankes oli vastavustingimus kehtestatud samasuguselt RHAD üldosa p-is 6.1.1 ja selle alapunktides järgmiselt:

6.1.1. Pakkuja kasutab ATL täitmiseks busse, mis on täies ulatuses kooskõlas RHAD ja õigusaktide tingimustega.

6.1.1.1. Pakkuja esitab vastavalt RHAD määratlusele busside kohta andmed RHAD vormil 9, samuti esitab pakkuja pakkumuses dokumendid, mis kinnitavad, et kõikidele RHAD nõuetele vastavad bussid on pakkuja omandis või muul õiguslikul alusel kasutuses hiljemalt 20 kalendripäeva enne ATL alusel planeeritud teenuse osutamise eelduslikku algusaega, s.t. hiljemalt 10.08.2026

ja

6.1.1.2. Vormil 9 nimetatud iga bussi kütusekulu kohta (l/100 km) kas sõiduki tootja/maaletooja sõiduki tüübi sertifikaadi koopia või peavad konkreetse sõiduki kütusekulu andmed (l/100km) olema kajastatud Transpordiameti e-teenuse kaudu avaldatud sõiduki taustakontrolli andmetes.

6.1.1.3. Minimaalselt kohustuslik busside arv (sh reservbusside arv) on sätestatud RHAD lisas 1. Ka reservbussid peavad vastama kõikidele RHAD nõuetele.

6.2. Harku hankes ja Riigihankes olid nõuded busside tüüpidele ja minimaalsele arvule täpselt samasugused ning need olid kehtestatud järgmiselt (riigihanke lisa 1 lisa 4 p 2.1–2.3).

6.3. Vaidlustaja esitas pakkumuse nii Riigihankes kui ka Harku hankes. Vaidlustaja esitas mõlemas riigihankes oma pakkumuses andmed vaid minimaalselt nõutud arvus busside kohta ehk kummaski riigihankes vaid 8 bussi kohta, ent nendest kaheksast bussist 7 bussi kattusid. Kõnealused 7 bussi on Vaidlustaja omandis pakkumuse esitamise ajal ja vastavalt sellele oli mõlemas riigihankes kajastatud ka busside kasutuselevõtmise kulu maksumuse vormil 6 ning pakkumuses esitatud kütusetarbe andmed. Harku hankes on Vaidlustaja esitanud hinnalt kõige soodsama pakkumuse, seevastu vaidlusaluses Riigihankes on Vaidlustaja pakkumuse maksumus soodsuselt teine.

6.4. Kuivõrd Riigihankes ja Harku hankes algab liiniveo teenindamine samaaegselt ja arvestades mõlemas riigihankes riigihanke alusdokumentide koosseisus avaldatud sõiduplaane, ei ole 7 bussi riskasutus Harku hankes ja Riigihankes võimalik, esitas Hankija Vaidlustajale esmalt küsimuse Harku hankes 16.03.2026, millele Vaidlustaja vastas üheselt, et teenindab Harku hankes sõlmitavat ATL-i oma pakkumuses nimetatud bussidega, sh nende 7 bussiga, mis kattusid Riigihankes esitatud pakkumuses nimetatutega.

Selline vastus on loogiline arvestades, et Vaidlustaja oli Harku hankes teinud hinnalt kõige soodsama pakkumuse ja pidas seetõttu tõenäolisemaks endaga ATL-i sõlmimist Harku hankes.

6.5. Arvestades Vaidlustaja poolt Harku hankes antud selgitust ja seda, et samade 7 bussidega ei ole võimalik nõuetekohaselt teenindada nii Harku hankes sõlmitavat ATL-i kui ka Riigihankes sõlmitavat ATL-i pöördus Hankija 20.03.2026 Vaidlustaja poole selgitustaotlusega Riigihankes, millele Vaidlustaja vastas 26.03.2026, et pakkumust koostades ei ole Vaidlustaja isegi analüüsinud kas ja millises ulatuses on kattuva 7 bussiga üldse võimalik riskasutades teenindada mõlemat ATL-i. Kuivõrd sõiduplaanid ja teenindamise algus kattuvad, siis ilmselgelt selline riskasutus ei võimalda mõlema riigihanke sõiduplaane järgida. Sisuliselt on Vaidlustaja oma 26.03.2026 selgituses kinnitanud, et pakkumuses esitatud 7 bussiga, mis kattuvad Harku hankes esitatud 7 bussiga, ei ole võimalik Riigihankes sõlmitavat ATL-i nõuetekohaselt teenindada ja pakkumuses esitatud andmed busside kohta seetõttu ei kajasta neid busse, mida Vaidlustaja hakkaks reaalselt kasutama Riigihankes sõlmitava ATL-i täitmiseks (pakkumuses nimetatud 7 bussi asemel hakataks kasutama hoopis muid Vaidlustaja väitel samaväärseid busse, mille kohta mistahes andmed puuduvad ja mille asendamine ATL-i täitmise käigus eeldab Hankija nõusolekut).

6.6. Hankija otsustas Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükata mittevastavuse tõttu, sest

5 (10)

pakkumuses ei olnud esitatud andmeid busside kohta, mille kasutamine Riigihankes sõlmitava ATL-i täitmiseks on Vaidlustaja poolt võimalik. Seetõttu ei ole Vaidlustaja pakkumuse maksumuses kajastatud ATL-i teenindamiseks reaalselt kasutatavate busside soetamise või kasutusse võtmise kulu ega ole esitatud pakkumuses ka ATL-i teenindamiseks kasutatavate busside kütusetarbe kohta andmeid nagu nõuab RHAD üldosa p 6.1.1.2.

6.7. Vaidlustus rajaneb ebaõigel seisukohal, et Tingimuses esitatud nõue busside tehniliste parameetrite ja kasutusõiguse kohta tõendite esitamiseks ei puuduta mitte Riigihankes sõlmitava ATL-i täitmiseks kasutatavaid busse, vaid piisab sellest, kui pakkuja esitab pakkumuses andmed ja tõendid lihtsalt mingite busside kohta, mis tehnilistele nõuetele vastavad, ehkki nende busside reaalne kasutamine konkreetse ATL-i täitmiseks ei ole võimalik.

6.7.1. Juba Tingimuse enda sõnastusest tuleneb üheselt, et pakkumuses tuleb esitada andmed just nende konkreetsete busside kohta, mida pakkuja kavatseb Riigihanke tulemusena sõlmitava lepingu täitmisel reaalselt kasutada. RHAD üldosa p 6.1.1 on sõnastatud: *Pakkuja kasutab ATL täitmiseks busse, mis on täies ulatuses kooskõlas RHAD ja õigusaktide tingimustega.* Selle tingimuse täitmise kohta tuli pakkumuses esitada vorm 9 ja lisaks tõendid kas busside omandiõiguse või soetamise või kasutusõiguse saamise kohta.

Samuti tuli ATL-i täitmiseks kasutatavate busside kohta esitada pakkumuses vormil 6 vastavate busside soetamise või kasutusse võtmise kulu ja lisaks esitada ka andmed busside kütusetarbe kohta. Seega on Tingimuse eesmärgiks veenduda pakkumuses esitatavate andmete pinnalt, et pakkujal on olemas ATL-i teenindamiseks vajalikud RHAD-ile vastavad konkreetsete bussid ning nende busside kasutusse võtmise ja soetamise kulu on arvestatud pakkumuse maksumusse. Seega tegemist ei ole tulevikku suunatud lepingu täitmise tingimusega, mida pakkumuse vastavuse etapis kontrollida ei saa ega tohi.

6.7.2. Vaidlustaja on nii Riigihankes kui ka Harku hankes nimetanud vormil 9 enda omandis olevad bussid, millest 7 busi 8-st kattuvad. Seega on Vaidlustaja ka oma pakkumused mõlemas riigihankes kalkuleerinud lähtudes eeldusest, et ATL-i teenindamiseks vajalikud bussid on juba pakkumuse tegemise ajal pakkuja omandis ja sellega seoses busside soetamiseks täiendavaid kulusid teha ei ole vaja. Samas on selge, et samade bussidega nii Riigihankes kui ka Harku hankes mõlema ATL teenindamine vastavalt avaldatud sõiduplaanidele ei ole võimalik ja Vaidlustaja isegi ei väida, et samade bussidega oleks mõlemas riigihankes ATL-de teenindamine võimalik. Vaidlustaja püüab selle asemel väita, et pakkumuses ei peagi esitada andmeid ATL-i teenindamiseks reaalselt kasutatavate busside kohta, sest vedajal on võimalik tellija nõusolekul ATL-i täitmise käigus busse asendada samaväärsetega või bussiparki laiendada.

6.7.3. Vaidlustaja bussipargis on vaid 8 busi, kuid Riigihankes ja Harku hankes mõlema ATL teenindamiseks on vaja vähemalt 16 busi. Küsimus on pakkumuse vastavuse kontrollis, sest pakkumus on siduv tahteavaldus lepingu sõlmimiseks vastavalt riigihanke tingimustele ja hankeleping tuleb sõlmida vastavalt pakkumusele. Kui pakkumuses nimetatud bussid küll vastavad tehnilistele tingimustele, ent on reaalselt planeeritud hoopis teise ATL-i täitmiseks nagu Vaidlustaja poolt Harku hankes antud selgitusest ühemõtteliselt nähtub, siis ilmselgelt ei ole samade busside rakendamine Riigihankes sõlmitava ATL-i täitmiseks võimalik ja pakkumus ei vasta Tingimusele, sest pakkumuses nimetatud busse ei ole võimalik ATL-i teenindamiseks rakendada ja Hankijal ei ole võimalik kontrollida, kas pakkuja poolt ATL-i täitmiseks kavandatud bussid vastavad RHAD-ile ja on pakkuja kasutuses või omandis RHAD-is näidatud tähtjaks (sest selliste reaalselt kasutatavate busside kohta pole andmeid esitatudki). Vaidlustaja poolt Riigihankes antud selgitus kinnitab, et Vaidlustaja ongi kavandanud Riigihankes sõlmitava ATL-i täitmiseks kasutada hoopis mingeid muid busse, mille kohta pakkumuses mistahes andmeid esitatud ei ole. Nii ei ole võimalik Vaidlustaja pakkumusest kontrollida, kas tegelikult ATL täitmiseks kasutada planeeritud bussid vastavad RHAD-ile, kas need on

Vaidlustaja omandis või kasutuses hanketingimustes nõutud ajaks ja kas vastavate busside soetamise või kasutuselevõtmise kulu on kajastatud Vaidlustaja poolt Riigihankes esitatud pakkumuses ning milline on kõnealuste busside kütusekulu.

6.8. Vaidlustaja on soovinud hanketulemustega manipuleerida, soovides tegelikult kasutada nii Harku hankes kui käesolevas Riigihankes esitatud pakkumustes nimetatud seitset bussi üksnes selle ATL-i täitmiseks, mille osas Vaidlustaja edukaks tunnistatakse, kuid puhuks, kui Vaidlustaja tunnistataks edukaks mõlemas riigihankes, ei ole samade 7 bussiga mõlemas riigihankes ATL-i teenindamine võimalik. Sel moel on Vaidlustaja konkurentsriigihankes kahjustavalt oma pakkumuse ka hinnastanud, sest ühes pakkumuses ei ole arvestatud täiendavat kulu, mis on vajalik ATL-i teenindamiseks vajalike busside soetamiseks. Kuivõrd Vaidlustaja ise on Harku hankes selgitanud, et kavatseb selles sõlmitavat ATL-i täita oma pakkumuses nimetatud kõikide bussidega, ent käesolevas Riigihankes on Vaidlustaja selgitanud, et kavatseb pakkumuses nimetatud 8-st bussist 7 asendada, siis ei ole Vaidlustaja esitanud oma pakkumuses andmeid busside kohta, millega ATL-i teenindatakse ja mille soetamise või kasutusse võtmise kulu on pakkumuse maksumuses arvestatud.

6.9. 21.04.2026 esitas Hankija täiendava seisukoha.

6.9.1. Vaidlustaja eksib selles, et piirab oma pakkumuse tagasilükkamise aluseid vaid RHAD üldosa alapunkti 6.1.1.1 vastavustingimusega, arvestamata, et alapunkt 6.1.1.1 on p-i 6.1.1 osa ja seda tuleb lugeda koos p-iga 6.1.1. Pakkumuse tagasilükkamise põhjendused nähtuvad vaidlustatud Hankija otsusest ning selle kohaselt on pakkumuse tagasi lükatud:

- esiteks seetõttu, et pakkumuse ei vasta RHAD üldosa p-i 6.1.1 ja selle alapunktide (sh kuid mitte ainult alapunkt 6.1.1.1) vastavustingimusele;
- lisaks ka seetõttu, et Hankijal ei ole võimalik veenduda, kas Vaidlustaja on pakkumuses esitanud kütusekulu andmed busside kohta, millega Vaidlustaja asub ATL-i täitma (RHAD üldosa p 6.1.1.2) ning
- kolmandaks seetõttu, et Hankijal ei ole võimalik veenduda, et Vaidlustaja on pakkumuse maksumuses kajastanud selliste busside soetamise või kasutuselevõtu kuluga, mida Vaidlustajal on tegelikult võimalik ATL-i täitmiseks kasutada (RHAD üldosa p 6.1.5 vastavustingimus). Hankija vaidlustatud otsuse põhjendustest on mõistetav, et Vaidlustaja pakkumus on tagasi lükatud seetõttu, et see on tingimuslik ehk vastuolus RHAD üldosa p-i 6.1.5 nõudega, kuivõrd Vaidlustaja on pakkumuses nimetatud 7 bussi osas eeldanud, et ATL-i teenindamiseks kasutab Vaidlustaja hoopis muid, pakkumuses nimetatamata busse.

6.9.2. RHAD üldosa p-ist 6.1.1 (*pakkuja kasutab ATL täitmiseks busse*) on mõistetav, et pakkumuses tuli esitada andmed ainult selliste busside kohta, mida pakkuja kavatseb riigihankes sõlmitava ATL täitmisel reaalselt kasutada ning mille kütusekulu ja tehnilisi andmeid arvestades on pakkuja kalkuleerinud pakkumuse maksumuse. Lisaks sellele, et kohustus esitada pakkumuses andmed nimelt nende busside kohta, millega konkreetset ATL-i hakatakse teenindama (ja mitte suvaliste pakkuja omandis olevate tehnilise kirjelduse nõuetele vastavate busside kohta, mis on hõivatud teiste lepingute teenindamisega ATL planeeritud kehtivusaajal) tuleneb RHAD üldosa p-i 6.1.1. sõnastusest, tuleneb see järeldus ka ilmselgelt vastavustingimuse eesmärgist ja pakkumuse kui siduva tahteavalduse olemusest.

6.9.3. Vastavustingimus iseloomustab pakkumust kui siduvat tahteavaldust Riigihankes sõlmitava ATL-i sisu kohta. Esitades pakkumuse võtab pakkuja kohustuse täita ATL-i justnimelt pakkumuses nimetatud bussidega ja mitte muude bussidega. Tingimuse eesmärgiks oli veenduda, et pakkujal on Riigihankes sõlmitava ATL-i teenindamiseks vajalikud bussid olemas ja reaalselt ka kasutatavad ning pakkuja on oma pakkumuse maksumuse ja kütusekulu andmed kajastanud just selliste busside andmetest lähtudes, millega hakatakse reaalselt ATL-i teenindama.

6.9.4. Vale on Vaidlustaja argument, et tegemist ei ole vastavustingimusega, vaid lepingu tingimusega. RHAD-is on konkreetselt nõutud juba pakkumuses andmeid konkreetsete busside kohta, millega ATL-i teenindatakse ja mille soetamise või omandamise kohta peab pakkuja esitama tõendid juba pakkumuses. Lepingu täitmisele suunatud tingimusega oluks tegu siis, kui Hankija oleks hanketingimustes seadnud küll nõuded bussidele, ent kohustanud andmeid busside kohta esitama alles pärast lepingu sõlmimist.

6.9.5. Vaidlustaja tõlgendus, et pakkumuses tuli esitada andmed suvaliste busside kohta, mis vastavad tehnilise kirjelduse nõuetele, ent mida pakkuja ei kavatse lepingu täitmiseks kasutada, muudaks Tingimuse sisutühjaks. Vaidlustaja arvates võiks pakkuja bussipargis olla vaid 8 bussi, kuid pakkuja võiks esitada nende samade 8 bussi kohta pakkumused 10-s paralleelses riigihankes, kus iga lepingu teenindamiseks oleks vaja vähemalt 8 bussi ja kokku kõikide lepingute peale vähemalt 80 bussi.

6.9.6. Vaidlustaja täiendavad seisukohad kinnitavad, et Vaidlustaja on esitanud tingimusliku pakkumuse, sest Vaidlustaja pakkumuses nimetatud busse on võimalik teoreetiliselt kasutada käesolevas Riigihankes sõlmitava ATL-i täitmiseks vaid siis, kui paralleelselt läbiviidavas Harku hankes tema pakkumust edukaks ei tunnistata. Tingimusliku pakkumuse esitamine on aga keelatud ning seda nii Riigihankes (RHAD üldosa p 7.2) kui ka Harku hankes.

6.9.7. Vaidlustaja möönab, et tal ei ole kavatsust pakkumuses nimetatud 7 bussiga ATL-i teenindada, vaid Vaidlustaja on eeldanud, et tal on võimalik ATL-i teenindamisel pakkumuses nimetatud bussid asendada muude bussidega. Selliste muude busside kohta mistahes andmed puuduvad, mistõttu ei ole Hankijal võimalik veenduda, et pakkumuse maksumuses on kajastatud ATL-i täitmiseks kasutatavate busside soetamise või kasutuselevõtu kulu (RHAD p 6.1.5) ega ole Hankijal võimalik veenduda, et ATL-i täitmiseks kasutatavate busside kütusekulu kohta vormil 6 esitatud andmed on õiged (sest pakkumuses puuduvad andmed busside, kohta, millega ATL-i tegelikult teenindatakse). Tegemist ei ole parandatava ega ebaolulise puudusega.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Hankija on kehtestanud bussidega seoses HD p-is 6.1 (ja selle alapunktides) ja RHAD Vastavustingimustes järgmise vastavustingimuse koos dokumendinõudega:

6.1.1 Pakkuja kasutab ATL täitmiseks busse, mis on täies ulatuses kooskõlas RHAD ja õigusaktide tingimustega.

6.1.1.1 Pakkuja esitab vastavalt RHAD määratlusele busside kohta andmed RHAD vormil 9, samuti esitab pakkuja pakkumuses dokumendid, mis kinnitavad, et kõikidele RHAD nõuetele vastavad bussid on pakkuja omandis või muul õiguslikul alusel kasutuses hiljemalt 20 kalendripäeva enne ATL alusel planeeritud teenuse osutamise eelduslikku algusaega, s.t. hiljemalt 10.08.2026 ja

6.1.1.2 Vormil 9 nimetatud iga bussi kütusekulu kohta (l/100 km) kas sõiduki tootja/maaletooja sõiduki tüübi sertifikaadi koopia või peavad konkreetse sõiduki kütusekulu andmed (l/100km) olema kajastatud Transpordiameti e-teenuse kaudu avaldatud sõiduki taustakontrolli andmetes.

6.1.1.3 Minimaalselt kohustuslik busside arv (sh reservbusside arv) on sätestatud RHAD lisas 1. Ka reservbussid peavad vastama kõikidele RHAD nõuetele.

Küsimused ettevõtjale: 1. Vorm 9 Busside loetelu (Dokumendi vorm / VORM 9 Busside loetelu29012026 UUS.xlsx

Puudub vaidlus, et Vaidlustaja on Vormi 9 RHAD-ile vastavas andmemahus busside loetelu, sh andmed kütusekulu kohta, pakkumuses esitanud.

HD p-is 11 on Hankija esitanud nõuded pakkumuse struktuurile, sh kehtestanud p-is 11.3 nõude pakkumuse maksumuse esitamisele, et [---] *seejuures esitatakse vormil 6 pakkumuse maksumuse arvutus eraldi buss 2 ja buss 3 kohta lähtudes vormil 6 näidatud konkreetse bussitüübi liiniläbisõidust ATL eeldusliku kehtivuse esimesel aastal 1.09.2026 – 31.08.2027* [---].

Puudub vaidlus, et Vaidlustaja on vormikohase pakkumuse maksumuse koos Vormiga 6 pakkumuses esitanud.

8. Hankija Ettepanekutest nähtuvalt ei heida Hankija Vaidlustaja pakkumusele otsuses ette mitte seda, et RHAD-is nõutavad andmed või dokumendid oleksid esitamata või et Vormil 9 esitatud bussid ei oleks RHAD-i nõuete kohased või kooskõlas õigusaktide tingimustega, vaid seda, et Vaidlustaja pakkumuses nimetatud bussidest valdav enamus kattub Harku hankes pakutud bussidega ja Vaidlustaja väidetavalt ei kavatsegi asuda nendega teenust osutama Riigihankes, kui temaga peaks sõlmitama hankeleping Harku hankes.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija otsus ei ole õige ja tuleb tunnistada kehtetuks järgmistel põhjustel.

8.1. RHS ei keela pakkujal sama ressursi kasutada erinevates riigihangetes, isegi kui neid viiakse läbi paralleelselt, sh on õige Vaidlustaja väide, et seda ei keela konkreetset juhul ka RHAD. Hankija ka ei väida, et RHAD-ist tuleneks otsene keeld samade, pakkujal olemasolevate, bussidega vastavustingimuste täitmiseks erinevates paralleelselt toimuvates riigihangetes. HD p-i 6.1.1.1 kohaselt pidi pakkuja kasutama ATL-i täitmiseks busse, mis on täies ulatuses kooskõlas RHAD-i ja õigusaktide tingimustega ja Vormil 9 esitatud andmetest busside kohta ei ole tuvastatav vastuolu RHAD-i või õigusaktide tingimustega.

8.2. Hankija rõhutab HD p-is 6.1.1 sätestatud kohustust kasutada Vormil 9 nimetatud busse ATL-i täitmiseks ja asub kokkuvõtlikult seisukohale, et kui need bussid on (valdavas osas) pakutud kasutamiseks juba Harku hankes, siis ei kasuta Vaidlustaja neid ATL-i täitmiseks Riigihankes.

Puudub vaidlus, et Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse tegemise ajaks Harku hanke tulemusel Vaidlustajaga hankelepingut sõlmitud ei olnud (seda ei nähtu RHR-ist ka käesoleva otsuse tegemise ajal). Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et isegi kui HD p-is 6.1.1 sisalduks pakkuja kohustus asuda Riigihankes ATL-i täitma Vormil 9 loetletud bussidega, oleksid Vaidlustaja pakkumuses Vormil 9 esitatud bussid Riigihankes teenuse osutamiseks vabad vähemalt niikaua, kui Hankija Harku hankes Vaidlustajaga hankelepingut ei sõlmi. Kuna Harku hankes ei ole Vaidlustajaga hankelepingut sõlmitud, ei olnud ka vaidlusaluse otsuse tegemise hetkel, siis olid otsuse tegemisel Vormil 9 esitatud bussid ka faktiliselt vabad Riigihanke tulemusel sõlmitava ATL-i täitmiseks ega olnud hõivatud Harku hankega ainuüksi põhjusel, et nendele on tuginetud ka Harku hankes. Seega isegi juhul, kui asuda seisukohale, et pakkumuses esitatud bussidega peab pakkuja asuma ka hankelepingu täitmiseks reaalselt teenust osutama (ATL-i täitma), siis olukorras, kus Harku hankes hankelepingut sõlmitud ei ole, ei ole mingit alust väiteks, et Vaidlustaja ei kasuta (ei saa kasutada või ei kavatse kasutada) Vormil 9 esitatud busse Riigihanke tulemusel sõlmitava hankelepingu (ATL-i) täitmiseks.

Otsus peab olema õige otsuse tegemise hetkel ja takistust (kuna Vaidlustaja peab nende bussidega täitma Harku hanke tulemusel sõlmitavat hankelepingut, siis ei saa ta kasutada neid busse Riigihanke tulemusel sõlmitava ATL-i täitmiseks), mis tõi otsusest (Ettepanekutest) nähtuvalt kaasa Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse, faktiliselt ei esine.

8.3. Ressursi esitamine pakkumuses Vormil 9 on pakkuja kinnitus selle ressursi olemasolu ja nõuetele vastavuse kohta. Olukorras, kus pakkuja osaleb mitmes riigihankes, on tal vähemalt kuni lepingu sõlmimiseni põhimõtteline õigus ja võimalus oma äritegevust planeerida selliselt, et tagada lepingu täitmine selles riigihankes, kus leping sõlmitakse esimesena.

8.4. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija ei saa Vaidlustaja pakkumust lükata tagasi põhjusel, et bussid võivad osutuda tulevikus Harku hankega hõivatuks, mis oleks oletuslik (hüpoteetiline) mittevastavus, mitte RHS § 114 lg 2 esimese lause koosseisu täitev reaalne mittevastavus RHAD-ile Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse tegemisel. Kuna Vormil 6 põhineb pakkumuse maksumuse arvustus samuti Vormil 9 esitatud busside kütusekulul, siis ei ole mingit objektiivset mittevastavust võimalik tuvastada ka seoses kütusekulu andmetega (Hankija oletus, et Vaidlustaja võib soovida neid busse tulevikus asendada, ei muuda pakkumuse esitamise hetkel esitatud tehniliste andmete õigsust ega muuda pakkumust mittevastavaks).

9. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et praegusel juhul on küsimus üksnes selles, kas Vaidlustaja poolt Vormil 9 esitatud bussid on juba nn hõivatud Harku hankes pakkumuse esitamisega ja eitava vastuse korral ei oma asja lahendamiseks sisulist tähtsust, kas tegemist on vastavustingimuse või ATL-i tingimusega või millised on pakkuja võimalused busse asendada.

10. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus kuulub RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel rahuldamisele, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 1.

10.1. Vaidlustaja on esitanud tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks osutatud õigusabi eest 9,8 töötunni eest summas 1960 eurot (käibemaksuta). Keskmise tunnihinnaga 200 eurot

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vaidlustusasja mahtu ja keerukust arvestades on Vaidlustaja kulud õigusabile mõnevõrra ülepaisutatud. Asi ei olnud keeruline ega mahukas, mistõttu on vajalik ja põhjendatud kulu 8 töötunni eest summas 1600 eurot (käibemaksuta).

10.2. Vaidlustaja on lisaks õigusabikulule taotlenud ka nn haldustasu (3% õigusteenuse osutamise kogukulust, kokku 58,80 eurot) väljamõistmist. RHS § 198 lg 5¹ kohaselt mõistab vaidlustuskomisjon välja [---] *vaidlustaja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja lepingulise esindaja kulud põhjendatud ja vajalikus ulatuses* [---]. Vaidlustuskomisjon leiab, et kuna nn haldustasu on arvestatud protsendina (3%) lepinguliste esindajate keskmiselt tunnihinnalt arvutatud lepinguliste esindate kulult ja peab katma andmeturbe, andmesüsteemide haldamise, arendamise ja ajakohastamise kulud, ning *ei hõlma õigusteenuse osutamise eest arvestatavat tasu*, ei kuulu haldustasu RHS § 198 lg 5¹ nimetatud lepingulise esindaja kulude hulka ning Hankijalt välja mõistmisele ei kuulu.

10.3. Lisaks mõistab vaidlustuskomisjon Hankijalt välja vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu summas 2560 eurot.

Hankija kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk